

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І.МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН, ПОЛІТОЛОГІЇ ТА СОЦІОЛОГІЇ

МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Електроні методичні рекомендації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» спеціальності

292 Міжнародні економічні відносини галузі знань
92 «Міжнародні відносини».

Одеса

2023

УДК 339.727 (0.73)

Б 67

Рецензенти:

Якубовський С.О. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри світового господарства та міжнародних економічних відносин ОНУ імені І.І. Мечникова;

Баранова В.Г. – доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри фінансового менеджменту та фондового ринку Одеського національного економічного університету.

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету міжнародних відносин, політології та соціології (Протокол № 1 від 29 вересня 2023 р.)

Б 67 Міжнародний інвестиційний менеджмент [Електронне видання]: електронні методичні рекомендації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини галузі знань 92 «Міжнародні відносини». Укладачі: Н. В. Бичкова. Одеса, 2023. 25 с.

Методичні вказівки написані відповідно до програми навчальної дисципліни «Міжнародний інвестиційний менеджмент», що викладається здобувачам другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 292 «Міжнародні економічні відносини». Основна мета методичних вказівок – надати методичну допомогу здобувачам вищої освіти у підготовці та вивченні дисципліни на аудиторних заняттях та у процесі самостійної роботи. Матеріал представлено у розрізі змістових модулів та тем.

УДК 339.727 (0.73)

ЗМІСТ

1. Вступ	4
2. Зміст навчального матеріалу	5
3. Тематика практичних занять	7
4. Навчально-методичні матеріали	8
5. Рекомендована література	12
Додаток А. Основні терміни і поняття	15
Додаток Б. Задачі та тести для самостійної перевірки знань	19

1. ВСТУП

Навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують міжнародний профіль фахівця в області міжнародних економічних відносин.

Мета дисципліни - поглиблення та систематизація знань галузі міжнародної інвестиційної діяльності, набуття навичок вибору та реалізації інвестиційної стратегії, формування у студентів знання відносно сутності міжнародних інвестицій, їх місця і ролі у сучасному міжнародному бізнесі; суб'єктів, об'єктів, видів і форм міжнародної інвестиційної діяльності; регулювання міжнародної інвестиційної діяльності на національному, міжнародному та наднаціональному рівнях адміністративно-правовими, економічними та соціально-психологічними методами.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- дати загальну характеристику інвестиційних ринків, розкрити сучасні тенденції їх розвитку;
- опанувати підходи і моделі оцінки основних видів фінансових інструментів та їх використання у розробці інвестиційної стратегії;
- продемонструвати особливості різних інвестиційних стратегій;
- показати основні методи формування міжнародного портфеля інвестицій;
- привернути увагу студентів на практичне використання вже існуючих моделей у інвестиційних процесах економіки України

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- зміст основних категорій дисципліни, її предмет, метод та задачі вивчення;
- етапи розвитку та сучасні стратегії формування міжнародного інвестиційного портфелю;
- сутність підходів та моделей оцінки вартості окремих фінансових інструментів;
- основні положення застосування моделі CAPM при формуванні інвестиційного портфелю;
- базові правила та підходи щодо активного керування інвестиційним портфелем.

вміти:

- розраховувати вартість окремих фінансових інструментів на основі прогнозування майбутніх грошових потоків;
- оцінювати сукупний ризик та дохідність інвестиційного портфелю на основі теоретичних та практичних методів і підходів;
- реалізовувати стратегії диверсифікації інвестиційного портфелю;
- аналізувати фінансово-економічні показники макро- і мікрорівня при оцінюванні дохідності інвестиційного портфелю.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

МІЖНАРОДНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ НА МІЖНАРОДНИХ РИНКАХ

Тема 1. Міжнародні інвестиції та міжнародний інвестиційний менеджмент.

Міжнародні інвестиції та їх систематизація. Основні мотиви міжнародного інвестування. Фактори та етапи розвитку міжнародної інвестиційної діяльності. Класифікація міжнародних інвестиційних ринків. Зрілі ринки та ринки “зростаючі”. Сучасні тенденції міжнародного інвестиційного менеджменту. Інфраструктура здійснення міжнародних інвестицій. Варіанти формування міжнародного інвестиційного портфелю (МІП). Переваги міжнародних інвестицій та додаткові витрати по них. Використання рейтингів для визначення ризиків міжнародного інвестування.

Тема 2. Концептуальні основи портфельного інвестування на міжнародних ринках

Принципи формування МІП. Інвестиційний стиль «зверху-вниз» та «знизу-вгору». Пасивний та активний підходи до формування інвестиційного портфелю. Income/Value/Growth Approach. Використання фундаментального та технічного аналізу. Приклад формування інвестиційного портфелю за пасивним підходом. Активний підхід формування інвестиційного портфелю на прикладі портфелю акцій. Показники доходності національних фондових ринків. Показники, що характеризують оцінку компаній ринком. Показники діяльності компаній.

Тема 3. Інвестиційна діяльність на міжнародних ринках акцій.

Капіталізація ринків акцій. Множинне котирування. Міжнародний лістинг і делістинг. Організація торгівлі акціями на різних національних ринках. Дані про котирування акцій. Фондові індекси. Показники, що характеризують діяльність компаній, при виборі об’єктів інвестування. Формування міжнародного портфеля акцій. Показники ризику акцій. Поточна доходність міжнародних інвестицій в акції. Оцінка доходності акцій (Constant/Growth/Zero Dividend Rate). Використання ринкових мультиплікаторів (P/E, PEG, P/S, P/B, EV/Revenue, EV/EBITDA)

Тема 4. Інвестиційна діяльність на міжнародних ринках облігацій.

Міжнародний ринок облігацій. Види облігацій. Особливості торгівлі облігаціями на різних національних ринках. Ринок єврооблігацій. Індекси ринків облігацій. Міжнародні рейтинги облігацій. Показники доходності облігацій. Показники ризику облігацій. Формування міжнародного портфеля облігацій. Аналіз доходності міжнародних інвестицій в облігації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНИМИ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ ТА РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 5. Основи теорії ефективності ринків.

Поняття ефективного фінансового ринку. Гіпотеза ефективного фінансового ринку. Форми ефективності фінансового ринку. Дохідність та ризик (волатильність) портфеля. Особливості диверсифікації інвестиційного портфелю. Систематичний та несистематичний ризик. Особливості інвестування в індексні та взаємні фонди. Критерії відбору фондів. Пошукові системи та методи оцінки (beta, alpha, Sharpe ratio).

Тема 6. Інвестиційні ризики при реалізації міжнародних проектів.

Ліквідність міжнародних інвестицій. Поняття інвестиційних ризиків. Класифікація інвестиційних ризиків за окремими ознаками. Поняття систематичного та несистематичного інвестиційних ризиків. Методичний інструментарій кількісної оцінки рівня інвестиційних ризиків. Премія за ризик та методи її розрахунку. Поняття ліквідності міжнародних інвестицій. Класифікація інвестицій компаній за рівнем ліквідності. Методичний інструментарій оцінки рівня ліквідності інвестицій. Премія за ліквідність інвестицій та методи її розрахунку.

Тема 7. Інвестиційна привабливість підприємств та міжнародні ринки капіталу

Поняття інвестиційної привабливості окремих підприємств. Методичні засади дослідження інвестиційної привабливості окремих підприємств. Система основних характеристик і показників інвестиційної привабливості компанії (EPS, ROE, ROA). Оцінка ліквідності та ефективності використання активів. Залучення коштів на міжнародних ринках капіталу

Тема 8. Міжнародна інвестиційна діяльність в Україні.

Характеристика окремих видів та сегментів інвестиційного ринку України на сучасному етапі. Правовий режим іноземних інвестицій в Україні. Державна реєстрація іноземних інвестицій. Способи внесення іноземних інвестицій. Інвестиційний клімат України та його оцінка. Характеристика проблеми іноземних інвестицій в Україні. Особливості інвестування у військові облігації.

3. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1.

Фундаментальний аналіз оцінки вартості міжнародних акцій.

Сутнісні характеристики акцій та їх типів, видів. Особливості діяльності міжнародних ринків акцій. Визначення справедливої та ринкової вартості акцій. Чинники, які впливають на ціноутворення на ринку міжнародних акцій. Події, які впливають на вартість та кількість акцій компанії (cash dividends, extra dividends, stock dividends, stock splits, reverse stock splits, and buybacks). Модель Гордона для оцінки вартості акцій (з нульовими, постійними та змінними дивідендами). Оцінка вартості акцій на основі вільного грошового потоку (FCF) та врахування майбутніх вигід від зростання компанії. Використання мультиплікаторів для розрахунку вартості акцій.

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою. Поточне тестування за темою.

Практичне заняття 2.

Фундаментальний аналіз оцінки вартості міжнародних облігацій.

Сутнісні характеристики облігацій та їх типів, видів. Особливості діяльності міжнародних ринків облігацій. Основи формування відсоткових ставок та премії за ризик. Правові аспекти облігаційного фінансування та вартості облігацій. Загальні характеристики, дохідність, ціни, рейтинги, популярні типи та міжнародні випуски корпоративних облігацій. Розрахунок ключових вхідних даних та базові моделі, що використовуються в процесі оцінки вартості облігацій. Базова модель оцінки до облігацій та вплив очікуваної дохідності і часу до погашення на ціну облігацій.

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою. Поточне тестування за темою.

Практичне заняття 3.

Формування інвестиційного портфелю на основі концепції «ризик-дохідність»

Значення та основи ризику, дохідності та відношення до ризику. Алгоритм оцінки та вимірювання ризику окремого активу. Розрахунок дохідності та стандартного відхилення для портфеля. Сутність та значення кореляції активів для формування ефективного інвестиційного портфеля. Типи ризику, роль бета-коефіцієнту у вимірюванні відповідного ризику як цінного паперу, так і портфеля. Значення диверсифікації.

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою. Поточне тестування за темою.

Практичне заняття 4.

Управління інвестиційним портфелем на основі моделі CAPM.

Сутність та ключові складові модель CAPM (Capital Assets Pricing Model). Бета окремих активів та бета портфолію. Модель Марковіца, метод Sharpe. Взаємозв'язок CAPM та the security market line (SML), аналіз чинників, які спричиняють модифікації SML.

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою. Поточне тестування за темою.

Практичне заняття 5.

Стратегії інвестування на міжнародному ринку цінних паперів.

Концептуальні основи гіпотези ефективності ринків. Аналіз основних типів стратегій (диверсифікація, спільне інвестування, арбітраж, активне управління портфелем). Аналіз додаткових витрат, пов'язаних з реалізацією обраної стратегії. Особливості декларування та оподаткування інвестиційного доходу. Аналіз інформаційної асиметрії в ціноутворенні на ринку цінних паперів. Інвестування в Income and Growth компанії.

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою. Поточне тестування за темою.

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Реалізація навчальної дисципліни передбачає використання словесних методів (лекція, дискусія, обговорення проблемних питань щодо застосування методів оцінки ризиків інвестування), наочних (використання мультимедійних презентацій, презентація власних досліджень) та практичних методів (проведення практично-орієнтованих занять з використанням аналітичних баз фінансових даних, обговорення та вирішення бізнес-кейсів, використання інформаційних англійських ресурсів).

Методи контролю.

Поточне оцінювання усних відповідей та письмових завдань, завдань, що виносяться на самостійне опрацювання, оцінювання індивідуального завдання; підсумковий письмовий тест. Підсумковий контроль – іспит.

Критерії оцінювання результатів навчання:

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	

Відмінно	студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом на підставі наданої викладачем літератури з інвестиційного менеджменту; вільно та аргументовано викладає вивчений матеріал під час усних виступів; повністю розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому додаткову літературу; висловлює свої думки, робить висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки. Здобувач проявляє креативний підхід до виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи; проводить аналіз та порівняння вивченого матеріалу.	творчо розкриває сутність практичних питань під час практичного заняття, використовуючи додаткову літературу; використовує теоретичні знання при виконання індивідуальної та самостійної роботи; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
Добре	добре володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу з інвестиційного менеджменту; вільно використовує категоріальний апарат дисципліни; при представленні деяких питань не вистачає аргументації відповіді та застосування додаткової, самостійно вивченої інформації; допускаються при цьому окремі дрібні неточності.	правильно відповів на більшість запитань від викладача; виконав всі індивідуальні та самостійні завдання, але не достатньо повно їх розкрив та не використав додаткову літературу, що пропонується даною програмою.
Задовільно	володіє навчальним матеріалом та категоріальним апаратом на початковому рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час відповідей та не надає аргументації щодо них.	має елементарні навички виконання завдання; правильно відповідає на половину запитань; виконав на задовільному рівні індивідуальні та самостійні завдання.
Незадовільно з можливістю повторного складання	студент володіє навчальним матеріалом на початковому рівні; не володіє категоріальним апаратом; не може надати чітких відповідей та робити висновки.	не виконав індивідуального та самостійних завдань, але може дати відповідь на декілька питань для підсумкового контролю.

Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє категоріальним апаратом та навчальним матеріалом	не виконав індивідуальне та самостійні завдання та не може дати відповідь на жодне питання з підсумкового контролю
--	---	--

Питання для підсумкового контролю

1. Міжнародні інвестиції та їх систематизація.
2. Основні мотиви міжнародного інвестування.
3. Фактори та етапи розвитку міжнародної інвестиційної діяльності.
4. Класифікація міжнародних інвестиційних ринків.
5. Сучасні тенденції міжнародного інвестиційного менеджменту.
6. Інфраструктура здійснення міжнародних інвестицій.
7. Використання рейтингів для визначення ризиків міжнародного інвестування.
8. Пасивний та активний підходи до формування інвестиційного портфелю. Income/Value/Growth Approach.
9. Використання фундаментального та технічного аналізу.
10. Активний підхід формування інвестиційного портфелю на прикладі портфелю акцій.
11. Поняття та використання еталонного портфелю.
12. Індекс інвестиційного стилю.
13. Еталонні показники Шарпа. Нормальні портфелі.
14. Однофакторні міри оцінки ефективності інвестицій.
15. Індекс Трейнора. Індекс Шарпа. Індекс Дженсена.
16. Факторний аналіз ефективності управління інвестиціями.
17. Моделі для портфелів активів з фіксованою дохідністю.
18. Капіталізація ринків акцій.
19. Міжнародний лістинг і делістинг.
20. Організація торгівлі акціями на різних національних ринках.
21. Фондові індекси.
22. Показники, що характеризують діяльність компаній, при виборі об'єктів інвестування.
23. Формування міжнародного портфеля акцій.
24. Показники ризику акцій.
25. Оцінка дохідності акцій (Constant/Growth/Zero Dividend Rate).
26. Використання ринкових мультиплікаторів (P/E, PEG, P/S, P/B, EV/Revenue, EV/EBITDA)
27. Міжнародний ринок облігацій. Види облігацій.
28. Особливості торгівлі облігаціями на різних національних ринках.
29. Ринок єврооблігацій.
30. Індекси ринків облігацій.
31. Міжнародні рейтинги облігацій.
32. Показники доходності облігацій.
33. Показники ризику облігацій.

- 34.Формування міжнародного портфеля облігацій.
- 35.Аналіз доходності міжнародних інвестицій в облігації.
- 36.Поняття ефективного фінансового ринку. Гіпотеза ефективного фінансового ринку.
- 37.Форми ефективності фінансового ринку.
- 38.Дохідність та ризик (волатильність) портфеля.
- 39.Особливості диверсифікації інвестиційного портфелю.
- 40.Систематичний та несистематичний ризик.
- 41.Особливості інвестування в індексні та взаємні фонди. Критерії відбору фондів.
- 42.Пошукові системи та методи оцінки (beta, alpha, Sharpe ratio).
- 43.Основи концепції оцінки вартості грошей у часі під час здійснення інвестиційної діяльності компанії.
- 44.Методичний інструментарій визначення майбутньої і теперішньої вартості чистого грошового потоку від інвестиційної діяльності. Т
- 45.ипи грошових потоків (одноразова сума, ануїтет, безстроковий ануїтет).
- 46.Інфляція та її вплив на результати інвестиційної діяльності. Номінальна та реальна вартість чистого грошового потоку від інвестиційної діяльності.
- 47.Врахування фактору інфляції при формуванні необхідного рівня доходності інвестицій. Інфляційна премія та методи її розрахунку.
- 48.Ліквідність міжнародних інвестицій. Класифікація інвестицій компаній за рівнем ліквідності.
- 49.Поняття інвестиційних ризиків. Класифікація інвестиційних ризиків за окремими ознаками.
- 50.Методичний інструментарій кількісної оцінки рівня інвестиційних ризиків.
- 51.Премія за ризик та методи її розрахунку.
- 52.Методичний інструментарій оцінки рівня ліквідності інвестицій. Премія за ліквідність інвестицій та методи її розрахунку.
- 53.Методичні засади дослідження інвестиційної привабливості окремих підприємств.
54. Система основних характеристик і показників інвестиційної привабливості компанії (EPS,ROE,ROA).
- 55.Характеристика окремих видів та сегментів інвестиційного ринку України на сучасному етапі.
- 56.Правовий режим іноземних інвестицій в Україні.
- 57.Інвестиційний клімат України та його оцінка.
- 58.Характеристика проблеми іноземних інвестицій в Україні.
- 59.Особливості інвестування у військові облігації.
- 60.Оцінка інвестиційної привабливості національних компаній.

Політика щодо дедлайнів і перекладання: роботи, які здаються із

порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (80 % від можливої максимальної кількості балів). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Списування під час виконання контрольних заходів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування, тощо) навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій за погодженням з деканатом. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Рекомендована література

Основна

1. Юринець З.В. Інвестиційний та інноваційний менеджмент: на-вч.посібник / З.В. Юринець, Л.И. Гнилянська. - Львів: ЛНУ імені І.Франка, 2012. - 320 с
2. Правик Ю.М. Інвестиційний менеджмент: Навч. посібник / Ю М Правик - К ЦУЛ, 2008.- 431 с.
3. Шинкарук Л.В., Барановська І.В. Інвестиційний менеджмент (Тестові та практичні завдання) : навч. посібник. К., 2016. 58 с.
4. Ronald W. Melicher, Edgar A. Norton Introduction to Finance: Markets, Investments, and Financial Management, 16th Edition, 2017, - 654 p.
5. Zvi Bodie, Alex Kane, Alan J. Marcus. Investments. 11th Ed. - McGraw-Hill Education 2017-1014 p.
6. David K. Eiteman, Arthur I. Stonehill, and Michael H. Moffett. Multinational Business Finance, Fourteenth Edition. - Pearson, 2015. - 589 p.
7. Ronald N. Kahn The Future of Investment Management. CFA Institute Research Foundation.2018. 138 p.

8. Fabozzi F., Focardi S., Jonas C. Investment Management: A Science to Teach or an Art to Learn? CFA Institute Research Foundation. 2014. 126 p.
9. The Future of Work in Investment Management. CFA Institute Research Foundation. 2022. 44 p.

Додаткова

10. Боярко І. М. Інвестиційний аналіз: Навч. посіб. / І. М. Боярко, Л. Л. Гриценко — К.: Центр учбової літератури, 2011. - 400 с.
11. Бутко М. П., Бутко І. М., Дітковська М.Ю. та ін. Менеджмент інвестиційної діяльності: підручник; за заг. ред. М.П.Бутка. К. : Центр учбової літератури, 2018. - 480 с.
12. Інвестиційний менеджмент : підручник / В. М. Гриньова, В. О. Коюда Т І Лепейко, О. П. Коюда, Ю. М. Великий. - Х : ШЖЕК, 2011. -544 с
13. Костюкевич Р.М. Інвестиційний менеджмент. Навчальний посібник / Р.М. Костюкевич. – Рівне: НУВГП, 2011. – 270 с.
14. Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О.П. Основи інвестиційного менеджменту: навч. посіб. К.: Кондор, 2008. - 340 с
15. Матюшенко І. Ю. Інвестування (в контексті міжнародної інтеграції України): навч. посібн. / І. Ю. Матюшенко. - Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2013. - 396 с.
16. Мартиненко В. П., Климаш Н. І., Багацька К. В., Дем'яненко І. В. та ін. Фінансовий менеджмент : підручник; за заг. ред. Т. А. Говорушко. Львів : «Магнолія 2006», 2014. 344 с.
17. Corporate finance / Stephen A. Ross, Randolph W. Westerfield, Jeffrey Jaffe. - 9th ed.: New York: McGraw-Hill/Irwin.– 2010. -1338 p.
18. Fixed Income Analysis. 3rd edition. CFA Institute Investment Series. 2015. 743 p.

Електронні ресурси

1. Міжнародний інформаційно-аналітичний портал [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.investopedia.com
2. Міжнародний інформаційно-аналітичний портал [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://corporatefinanceinstitute.com>
3. Термінологія та визначення CFA Institute [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://prepnuggets.com/glossary>
4. Офіційний сайт Міжнародної Асоціації Інвестиційних Професіоналів [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.cfainstitute.org
5. Міжнародне інформаційно-аналітичне агентство [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.morningstar.com
6. Офіційний сайт Financial Times [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.ft.com
7. Офіційний сайт бізнес-школи Stern&Stewart[Електронний ресурс]. Режим доступу: www.papers.ssrn.com
8. Офіційний сайт міжнародного інвестиційно-аналітичного агентства Bloomberg [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.bloomberg.com>

9. Офіційний сайт національного аналітичного агентства VoxUkraine [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://voxukraine.org/uk/about-us/>
10. Сайт Державної служби фінансового моніторингу України. - Режим доступу: <http://www.sdfm.gov.ua>
11. Аналітичний центр Розумкова <https://razumkov.org.ua/>
12. Сайт Міністерства фінансів України - Режим доступу: <https://mof.gov.ua/>

Arbitrage	The simultaneous, or nearly simultaneous, purchasing of commodities, securities, or bills of exchange in one market and selling them in another where the price is higher
Assets	Financial and physical items owned by a business
Alpha	Measure of portfolio return adjusted for effect of market
Asset beta	The beta of the firm if it were unleveled
Auction market	Securities exchange in which prices are determined by an auction process, e.g., NYSE (cf. dealer market).
Bear market	Widespread decline in security prices (cf. bull market)
Beta	Measure of market risk.
Bid price	Price at which a dealer is willing to buy (cf. asked price).
Blue-chip company	Large and creditworthy company.
Bond	Long-term debt.
Bond rating	Rating of the likelihood of bond's default
Bulldog bond	Foreign bond issue made in London.
Bull market	Widespread rise in security prices (cf. bear market)
Bund	Long-term German government bond. Buyback Repurchase agreement
Capital asset pricing model (CAPM)	Model in which expected returns increase linearly with an asset's beta.
Capitalization	Long-term debt plus preferred stock plus net worth
Capital market	Financial market (particularly the market for long-term securities).
Capital market line	A plot of the set of portfolios with the highest Sharpe ratio. The line passes through the risk-free interest rate and the tangent efficient portfolio of risky assets
Catastrophe bond (CAT bond)	Bond whose payoffs are linked to a measure of catastrophe losses such as the level of insurance claims
Collateral trust bonds	Bonds secured by common stocks or other securities that are owned by the borrower.
Common stock	Security representing ownership of a corporation.
Company cost of capital	The expected return on a portfolio of all the firm's securities.
Consol	Name of a perpetual bond issued by the British government. Sometimes used as a general term for perpetuity
Convertible bond	Bond that may be converted into another security at the holder's option. Similarly convertible preferred stock
Correlation coefficient	Measure of the closeness of the relationship between two variables.
Cost of (equity) capital	Opportunity cost of capital

Coupon	(1) Specifically, an attachment to the certificate of a bearer security that must be surrendered to collect interest payment; (2) more generally, interest payment on debt
Covariance	Measure of the co-movement between two variables
Cum dividend	With dividend.
Cumulative preferred stock	Stock that takes priority over common stock in regard to dividend payments. Dividends may not be paid on the common stock until all past dividends on the preferred stock have been paid.
Current yield	Bond coupon divided by price
DDM	Dividend discount model
Discount bond	Debt sold for less than its principal value. If a discount bond pays no interest, it is called a “pure” discount, or zero-coupon, bond
Discount rate	Rate used to calculate the present value of future cash flows.
Dividend	Payment by a company to its stockholders
Dividend yield	Annual dividend divided by share price.
Efficient market	Market in which security prices reflect information instantaneously
Efficient portfolio	Portfolio that offers the lowest risk (standard deviation) for its expected return and the highest expected return for its level of risk
Employee stock ownership plan (ESOP)	A company contributes to a trust fund that buys stock on behalf of employees
Equity	(1) Common stock and preferred stock. Often used to refer to common stock only. (2) Net worth.
Equity-linked bond	Bond whose payments are linked to a stock market index
ETF	Exchange-traded fund that stock designed to track a stock market index
Eurobond	(1) Bond that is denominated in one country’s currency but marketed internationally outside that country. (2) Also used to refer to suggested sovereign bond issues that would be guaranteed by all Eurozone governments.
Ex dividend	Purchase of shares in which the buyer is not entitled to the forthcoming dividend (cf. with dividend, cum dividend)
Ex rights	Purchase of shares that do not entitle the owner to buy shares in the company’s rights issue (cf. with rights, cum rights, rights on).
Extendable bond	Bond whose maturity can be extended at the option of the lender (or issuer).
Extra dividend	Dividend that may or may not be repeated (cf. regular dividend).

Federal funds	Non-interest-bearing deposits by banks at the Federal Reserve. Excess reserves are lent by banks to each other
Financial markets	Markets in which securities are issued and traded.
Floating-rate preferred	Preferred stock paying dividends that vary with short-term interest rates.
Fundamental analysis	Security analysis that seeks to detect misvalued securities by an analysis of the firm's business prospects
Global bond	Bond that is simultaneously sold domestically and internationally
Growth stock	Common stock of a company that has an opportunity to invest money to earn more than the opportunity cost of capital
Hedge fund	An investment fund charging a performance fee and open to a limited range of investors. Funds often follow complex strategies including short sales.
Hedge ratio (delta, option delta)	The number of shares to buy for each option sold to create a safe position; more generally, the number of units of an asset that should be bought to hedge one unit of a liability.
Hedging	Buying one security and selling another to reduce risk. A perfect hedge produces a riskless portfolio
High-yield bond	Junk bond. Debt that is rated below an investment-grade bond
Income bond	Bond on which interest is payable only if earned.
Income stock	Common stock with high dividend yield and few profitable investment opportunities
Index fund	Investment fund designed to match the returns on a stock market index
Letter stock	Privately placed common stock, so called because the SEC requires a letter from the purchaser that the stock is not intended for resale
Liquid yield option note (LYON)	Zero-coupon, callable, puttable, convertible bond
Market capitalization	Market value of outstanding share capital
Market risk (systematic risk)	Risk that cannot be diversified away.
Mismatch bond	Floating-rate note whose interest rate is reset at more frequent intervals than the rollover period (e.g., a note whose payments are set quarterly on the basis of the one-year interest rate)
Mortality bonds	Bonds that pay a higher rate of interest if there is a sharp rise in the death rate.
Mutual fund	Managed investment fund whose shares are sold to investors
Note	Unsecured debt with a maturity of up to 10 years
Par value	Value of a security shown on the certificate
Pay-in-kind bond (PIK)	Bond that allows the issuer to choose to make interest payments in the form of additional bonds

P/E ratio	Share price divided by earnings per share
Preemptive right	Common stockholder's right to anything of value distributed by the company
Preferred stock	Stock that takes priority over common stock in regard to dividends. Dividends may not be paid on common stock unless the dividend is paid on all preferred stock (cf. cumulative preferred stock). The dividend rate on preferred is usually fixed at time of issue
Present value of growth opportunities (PVGO)	Net present value of investments the firm is expected to make in the future
Ratchet bonds	Floating-rate bonds whose coupon can only be reset downward
Revenue bond	Municipal bond that is serviced out of the revenues from a particular project
Series bond	Bond that may be issued in several series under the same indenture
Series bond	Bond that may be issued in several series under the same indenture
Sharpe ratio	Ratio of portfolio's risk premium to its risk (standard deviation)
Spin-off	Distribution of shares in a subsidiary to the company's shareholders so that they hold shares separately in the two firms
Standard deviation	Square root of the variance—a measure of variability.
Stock dividend	Dividend in the form of stock rather than cash.
Stock split	"Free" issue of shares to existing shareholders.
T-bill	Treasury bill. Short-term discount debt maturing in no more than one year, issued regularly by the government
Treasury stock	Common stock that has been repurchased by the company and held in the company's treasury
Unsystematic risk	Specific risk, risk that can be eliminated by diversification.
Variable-rate demand bond (VRDB)	Floating-rate bond that can be sold back periodically to the issuer.
Variance	Mean squared deviation from the expected value; a measure of variability
Yankee bond	A dollar bond issued in the United States by a non-U.S. borrower
Yield to maturity	Internal rate of return on a bond.
Zero-coupon bond	Discount bond making no coupon payments

Додаток Б**ЗАДАЧІ, ТЕСТИ ТА ВПРАВИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ****ВИЗНАЧИТИ ТВЕРДЖЕННЯ ХИБНЕ/ВІРНЕ**

1. Using debt financing is more preferable as interests are tax deductible
2. Using equity financing is less preferable because of double taxation
3. Shares outstanding refer to previously outstanding stock that has been bought back from stockholders by the issuing company
4. Preferred stockholders usually have voting rights in corporate governance
5. The internal growth rate refers to the sales growth rate that can be supported with external financing
6. FCF valuation approach is particularly useful when valuing firms that have no dividend history
7. The market capitalization rate or cost of equity capital or the opportunity cost of capital, defined as the expected return on other securities with the same risks
8. A stock split or stock dividend will have the effect of lowering a company's stock price, making the stock more affordable to investors
9. Stock dividends does not increase the number of shares outstanding, but they do change any single shareholder's proportion of ownership
10. Becoming a public company increases regulatory and disclosure requirements

TECTH

1. A financial instrument that gives its holders a dividend that must be paid before dividends on common shares can be paid". This is the definition of:
  - a) a preference share
  - b) a bond
  - c) a debenture
  - d) a collateralized debt obligation
2. The beta of a firm's equity (β_E) depends on:
  - a. sales variability
  - b. financial leverage
  - c. operating leverage
  - d. all the above
3. Which of the following items does not compose the non-cash working capital?
  - a) short-term financial debt
  - b) accounts payable
  - c) accounts receivable
  - d) the inventory
4. Which of the following statements is generally true (*ceteris paribus*)?
  - a) cyclical firms have higher betas than noncyclical ones
  - b) larger firms have higher betas than smaller ones
  - c) value firms have higher betas than growth ones
  - d) older firms have higher betas than younger ones
5. A widely used proxy for the market portfolio is:
  - a) a government bond.
  - b) an investment-grade bond.
  - c) a market index.
  - d) a corporate bond.
5. If a stock is overpriced it will plot:
  - a) above the security market line
  - b) on the security market line

- c) below the security market line
- d) on the Y-axis

6. You are a charitable organization that plans to provide \$100,000 per year in perpetuity to needy children. How much would a donor need to provide today to fund this goal? Assume that the first payment out of the charitable organization will start one year from today. The interest rate offered by perpetual risk-free bonds is 10%.

- a) \$1,000,000
- b) \$10,000,000
- c) \$100,000
- d) None of the above

7. If the standard deviation of returns on the market is 20%, and the beta of a well-diversified portfolio is 1.5, calculate the standard deviation of this portfolio:

- a) 30%
- b) 20%
- c) 15%
- d) 10%

8. Assume the following data for a stock: Beta = 0.9; Risk-free rate = 4%, Market rate of return = 14% and Expected rate of return on the stock = 13%. Then the stock is:

- a) overpriced
- b) underpriced
- c) correctly priced
- d) cannot be determined

9. If the market risk premium is 8%, then according to the CAPM, the risk premium of a stock with beta value of 1.7 must be

- a) less than 12%
- b) 12%
- c) greater than 12%
- d) cannot be determined

10. For a two-stock portfolio, the maximum reduction in risk occurs when the correlation coefficient between the two stocks is:

- a) +1
- b) 0
- c) -0.5
- d) -1

ЗАДАЧИ

1. You have to value a share of the airline Green Flights, which is soon to be listed on the stock exchange. The net profit recorded during the last year was € 50 million, the company paid its shareholders an amount of € 30 million in dividends, and the company's book equity is € 400 million, the company's initial book equity divided by 120 million shares. Assume that with the listing both the profitability and the dividend payout policy can be considered constant. Given a 10% opportunity cost of capital, compute:

- 1) The value of one share of Green Flights;
- 2) The percentage of this value attributable to the Present Value of Growth Opportunities (PVGO)?

2. Earn and Learn Company is financed entirely by Common stock which is priced to offer a 20% expected return. If the company repurchases 50% of the stock and substitutes an equal value of debt yielding 8%, what is the expected return on the common stock after refinancing, if we assume 50% corporate tax-rate?

3. You can invest in the two following assets:

	$E(r)$	σ
A	7%	0.15
B	15%	0.26

The correlation between A and B equals 0.45. Find the optimal strategy to achieve a 17% return.

4. Find the price of a stock that pays in the next 3 years dividends per share equal to 5€, 5,5€ and 6€ respectively. From the following years you forecast a growth of dividends equal to 3%. per share, and you can assume a cost of capital equal to 10%.
5. Based on the following data compute:
- 1) the present value of each of the following bonds, assuming a yield to maturity of 8%. Face value of the bond EUR 100.
  - 2) the present value of the previous exercise's bonds, if the yield to maturity becomes 10%. Does this increase in the return demanded by investors have a greater effect on short-term or long-term securities?

Bond	Annual Coupon (%)	Expiry date
A	6	1
B	6	2
C	6	4
D	10	2
E	10	4

6. You purchase a bond with a residual maturity of 2 years and a 7% coupon rate at a price of 100 (the coupon is paid once a year). The day after the purchase, as a result of the new inflation data, investors expect that, only for the second year, the nominal interest rate will rise by one percentage point.

With this information, compute:

- 1) The yield to maturity of the bond at the time of purchase;
  - 2) The price of the security at the time of the announcement of the new level of inflation. Is this a good or bad news for the buyer of the bond?
7. You must value the B-Flat stock, which operates in the music entertainment sector. In the last year, the company produced profits for € 30 million, and estimates that it will report a ROE of 18% for the current year. Its payout ratio is 60% and the

total number of shares amounts to 60 million. Knowing that the rate of return for shareholders of B-Flat is 13.5%, compute:

- 1) The price of one share;
- 2) The reaction of the price to the announcement of a decrease in the payout ratio to 40%.

8. You can invest in the following stocks:

STOCK	E(r)	σ
A	5%	21%
B	8%	35%
C	11%	46%

You know that correlation indexes are respectively equal to 0.65 (A/B), 0.72 (A/C), and 0.60 (B/C), and that MRP equals 4%. Find:

- 1) the optimal combination between A and C if you want a return equal to B's one;
- 2) the risk of portfolio in a). Why is it different to B's?
- 3) the beta of portfolio in a), assuming that the variance of market portfolio is 60% of that at point b), and that the correlation between the previous portfolio and the market equals 0.70;
- 4) the risk free rate of return.

9. Nanni Ltd. is a listed firm whose Debt to Equity ratio (computed on the basis of accounting values) is equal to 0.75, and whose asset beta equals 0.6. The firm has the chance to expand its production, but it has to buy a new machine. Before the new investment, the firm has perpetual sales equal to 12m euro per year, costs equal to 7m euro per year, and has no residual amortizations. NWC is constant over time, and the firm's debt, whose beta equals 0.3, is equal to 22.5m euro. The tax rate equals 50%. Find:

- 1) Nanni's market value assuming a risk free rate equal to 4.5%, a MRP equal to 5%, and a growth rate equal to 3%;

- 2) Nanni's equity accounting and market value;
- 3) Nanni's new market value assuming that the new investment has a positive NPV equal to 5m euro and that the market reacts efficiently to the announcement of the investment.

10. Your portfolio is composed by only two stocks: White (beta=0.80) and Black (beta=1.20). Last year your portfolio generated a return equal to 9.50% while, if held in isolation, White and Black generated a return of 5% and 20% respectively. You know that the actual market price of your portfolio is 100,000 euro, and that the price of White and Black are respectively 5 and 1.50 euro.

Find:

- 1) the weights of White and Black in portfolio;
- 2) the number of White and Black's stocks in portfolio;
- 3) the beta of portfolio;
- 4) the expected return of your portfolio assuming that risk free rate and MRP are respectively equal to 4% and 5%.